

Mosina, dnia 22 listopada 2021 roku

BR.0003.578.2021

GG.6825.30.2019.SK

Data wpływu: 24.11.2021 r.

Nr sprawy: BR.0003.578.2021

**Pani
Małgorzata Kaptur
Przewodnicząca Rady Miejskiej w Mosinie
/w miejscu/**

W odpowiedzi na pisemne zapytanie radnej Pani Jolanty Szymczak, wystosowane dnia 15 października 2021 r. dotyczące przejścia podziemnego na ul. Sowinieckiej w Mosinie – możliwości nabycia przez Gminę Mosina nieruchomości o nr ewid. 1204/2 i 1205/11 informuję:

Wiadomości uzyskane przez Panią Jolantę Szymczak, a udzielone drogą mailową przez Panią Dorotę Stawicką dyrektor Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu są informacjami ogólnymi, nieprzedstawiającymi pełnego obrazu sprawy.

Powołane w ww. wiadomości przepisy wskazują tryb nabycia nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa przez samorząd terytorialny oraz przesłanki, jakie muszą zostać spełnione, by do takiego przeniesienia prawa własności mogło dojść. Zgodnie z treścią przepisu art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, z późn. zm.), jeżeli dalsze przepisy ustawy nie stanowią inaczej, mienie ogólnonarodowe (państwowe) należące do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego, przedsiębiorstw państwowych, dla których rady narodowe i terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego pełnią funkcję organów założycielskich, zakładów lub innych jednostek organizacyjnych podporządkowanych powołanym wyżej organom staje się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z mocy prawa mieniem właściwych gmin. Decyzja w przedmiocie komunalizacji mienia ma charakter deklaratoryjny, co oznacza, że decyzja ta stwierdza jedynie fakt prawny, jaki zaistniał w dniu 27 maja 1990 r., tj. w dniu wejścia w życie ustawy z 10 maja 1990 r. Obowiązkiem organów administracji orzekających w tym przedmiocie jest zatem ustalenie, w prawidłowo przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym, czy zachodzą przesłanki, od spełnienia których przepis art. 5 ust. 1 ustawy z 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, z późn. zm.) uzależnia nabycie z mocy prawa przez gminę własności nieruchomości. Organy obowiązane są zatem ustalić, czy według stanu na dzień 27 maja 1990 r., oznaczone mienie stanowiło własność Skarbu Państwa i czy należało ono do: rady narodowej bądź terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, przedsiębiorstwa państwowego, dla którego rady narodowe i terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego pełniły funkcje organów założycielskich, albo do zakładów lub innych jednostek organizacyjnych podporządkowanych powołanym wyżej organom.

Postępowanie administracyjne w przedstawionej sprawie zostało wszczęte przez Wojewodę Wielkopolskiego na podstawie art. 17a ust. 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, z późn. zm.) z urzędu. Zgodnie z jego treścią, w stosunku do nieruchomości, o których mowa w ust. 1 (czyli objętych dyspozycją w art. 5 ust. 1 i 2 tej ustawy), nieobjętych spisami przekazanymi do dnia 31

grudnia 2005 r., wojewoda wszczyna z urzędu postępowanie w sprawie potwierdzenia nabycia przez gminy własności nieruchomości. Przepisy art. 18 i 20 ustawy stosuje się odpowiednio. Wszczęcie postępowania z urzędu nie zwalnia jednak organu wojewódzkiego od obowiązku przeprowadzenia postępowania mającego na celu wyjaśnienie, czy w stosunku do oznaczonego mienia zaistniały przesłanki komunalizacji wskazane w art. 5 ust. 1 ustawy. W postępowaniu administracyjnym wydanie prawidłowego orzeczenia w każdym przypadku powinno bowiem poprzedzać dokładne ustalenie stanu faktycznego istotnego w sprawie. Zgodnie z zasadą prawdy obiektywnej, wyrażoną w art. 7 k.p.a., organy administracji publicznej mają obowiązek podejmowania wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Artykuł 77 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 t.j) stanowi natomiast, że organ administracji publicznej zobowiązany jest w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy, a zgodnie z treścią art. 80 k.p.a. organ administracji publicznej ocenia na podstawie całości kształtu materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona. Oznacza to, że postępowanie dowodowe nie może zostać zakończone, dopóki organ nie ustali, czy stan faktyczny przewidziany w danej normie prawnej wystąpił, czy też nie. Umożliwia to bowiem zarówno kontrolę legalności decyzji przez organ drugiej instancji, a także przez Sąd oraz pozwala na ochronę interesu prawnego strony skarżącej. Przypomnieć przy tym należy, że jako dowolne należy traktować ustalenia faktyczne mogące znaleźć wprawdzie potwierdzenie w materiale dowodowym, ale niekompletnym czy nie w pełni rozpatrzonym. Zarzut dowolności zostaje wykluczony dopiero ustaleniami dokonanyymi w całości kształcie materiału dowodowego (art. 80 k.p.a.), zgromadzonego i rozpatzonego w sposób wyczerpujący. Sąd stoi na stanowisku, że niewyjaśnienie wszystkich okoliczności mających istotne znaczenie w sprawie oraz nieuzasadnienie decyzji w sposób właściwy narusza podstawowe zasady postępowania administracyjnego.

Jak już wskazano powyżej, decydujące znaczenie dla komunalizacji mienia w trybie powołanego przepisu ma stan prawny mienia ogólnonarodowego istniejący w dacie wejścia w życie ustawy z dnia 10 maja 1990 r., to jest w dniu 27 maja 1990 r. W omawianym zakresie szczególnego znaczenia nabiera ustalenie, czy mienie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 omawianej ustawy, należało w tym czasie, w rozumieniu wyżej wymienionego przepisu prawa, do podmiotu w normie tej wymienionego oraz czy nie zachodzą ustawowe wyłączenia, o których między innymi mowa w art. 11 powołanej ustawy, zgodnie z którym składniki mienia ogólnonarodowego (państwowego), o których mowa w art. 5 ust. 1-3, nie stają się mieniem komunalnym, jeżeli: 1) służą wykonywaniu zadań publicznych należących do właściwości organów administracji rządowej, sądów oraz organów władzy państwowej, 2) należą do przedsiębiorstw państwowych lub jednostek organizacyjnych wykonujących zadania o charakterze ogólnokrajowym lub ponadwojewódzkim, z zastrzeżeniem przepisu art. 14, 3) należą do Państwowego Funduszu Ziemi, z zastrzeżeniem przepisu art. 15.

W przypadku przedmiotowych nieruchomości, w trakcie prowadzonego przez Wojewodę Wielkopolskiego postępowania ustalono, iż działki nr 1204/2 i 1205/11 w dniu 31 grudnia 1998 r. były zajęte pod drogę wojewódzką nr 32636, aktualnie powiatową 2466P. Droga nr 32636 została zaliczona do kategorii dróg wojewódzkich już na mocy Rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 14 lipca 1986 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg wojewódzkich w województwach: białostockim, bielskim, ciechanowskim, częstochowskim, katowickim, kieleckim, krośnieńskim, łomżyńskim, nowosądeckim, ostrołęckim, pilskim, piotrowskim, poznańskim, przemyskim, siedleckim, sieradzkim, suwalskim, rzeszowskim, tarnowskim, zielonogórskim (Dz. U. Nr 30, poz. 151). Na mocy przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60 z późn. zm.) naczelnym organem

administracji państwowej w sprawach budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg wojewódzkich, gminnych, lokalnych miejskich i zakładowych w granicach miast oraz w granicach województw stołecznego warszawskiego, krakowskiego i łódzkiego jest Minister Administracji i Gospodarki Przestrzennej.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego dnia 30 października 2020 r. Wojewoda Wielkopolski wydał decyzję nr SN-VI.7532.1.451.2017.11, którą odmówił stwierdzenia nabycia przez Gminę Mosina, z mocy prawa, nieodpłatnie, przedmiotowych nieruchomości. W uzasadnieniu przywołano fakt, iż brak jest podstaw do stwierdzenia nabycia własności nieruchomości, oznaczonej jako działki nr 1204/2 i 1205/11, ponieważ stanowiła fragment drogi wojewódzkiej oraz że nieruchomość nie podlega ustawowej komunalizacji, gdyż nie należała do terenowych organów, o których mowa w art. 5 ust 1-3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, z późn. zm.).

Odnosząc się do kwestii nabycia przedmiotowych działek przez Gminę Mosina w drodze darowizny niniejszym wyjaśniam, iż nabycie na podstawie przepisu art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990, z późn. zm.) czy na podstawie przepisu art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, z późn. zm.) nie jest możliwe, gdyż nieruchomość musi być niezbędna dla wykonywania zadań własnych Gminy. Budowa, modernizacja, utrzymanie i ochrona dróg powiatowych, a do takiej kategorii w obecnej chwili zakwalifikowana jest ul. Sowiniecka, nie należy do kompetencji gminnych, a zatem nieruchomości wchodzące w skład takich dróg nie mogą stanowić własności gminnej.

Jeżeli chodzi o możliwość wznowienia zakończonego przez Wojewodę Wielkopolskiego prawomocną i ostateczną decyzją postępowania komunalizacyjnego dopuszczona prawem możliwość istnieje, gdy wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznanne organowi, który wydał decyzję – art. 145 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735 t.j.). W omawianym przypadku wymienione enumeratywnie w powyższym przepisie przesłanki, na dzień dzisiejszy nie zachodzą i wielce wątpliwym pozostaje fakt wystąpienia ich w przyszłości. Wynika to nie ze złej woli organów administracji, ale z dogłębnie i rzetelnie zebranego materiału dowodowego na etapie postępowania przeprowadzonego przez Wojewodę Wielkopolskiego.

Pomimo powyższego Burmistrz Gminy Mosina przygotowuje wniosek do Wojewody Wielkopolskiego o przekazanie przedmiotowej nieruchomości w trybie na realizację zadań własnych gminy.

Z up. Burmistrza
(-) Adam Ejchorst
Zastępca Burmistrza

Otrzymują:

1. Adresat – 1 egz.
2. GG aa – 1 egz.

Do wiadomości:

1. Sekretarz gminy.

Sprawę prowadzi:
Kinga Wolarczak
Referat Geodezji i Nieruchomości
tel. 61-810-95-74, pok. 117
kinga.wolarczak@mosina.pl